

Orienteringsnotat

Orienteringsnotat vedrørende Biodiversitetskonventionens 11. partskonference (COP11) i Hyderabad, Indien 8. – 19. oktober 2012

Baggrund

FN's Biodiversitetskonvention blev ligesom Klimakonventionen underskrevet på FN-konferencen om miljø og udvikling i 1992 i Rio de Janeiro i Brasilien og trådte i kraft i 1993. Konventionen har 193 partslande og er dermed tæt på at have fuldt globalt medlemskab. USA er dog fortsat ikke part. Konventionen har tre overordnede formål: 1) bevarelse af biodiversiteten, 2) bæredygtig udnyttelse af biodiversiteten og 3) fair udbyttedeling i forbindelse med udnyttelsen af biodiversiteten.

Biologisk mangfoldighed kan betragtes som klodens biologiske livsforsikring. Landbrug, fiskeri, skovbrug, tekstil-, medicin- og kosmetikindustri er blot et udpluk af de erhverv, der bygger på naturens ressourcer. Det fortsatte tab af biologisk mangfoldighed truer forsyningen af både fødevarer og andre basale livsfornødenheder. Rio+20-topmødet i juni 2012 anerkendte bevarelse af biologisk mangfoldighed som en del af løsningen for bæredygtig udvikling.

COP 10, der fandt sted i Nagoya, Japan i 2010 var en vigtig milepæl for det globale samarbejde om biologisk mangfoldighed. Man vedtog 1) Nagoya-protokollen om adgang til og udbyttedeling ved udnyttelse af genetiske ressourcer, 2) en global strategisk plan 2011-2020 med 20 konkrete mål (Aichi-målene) samt 3) en beslutning om at øge ressourcerne til indsatsen for biologisk mangfoldighed betydeligt og at fastsætte mål herfor på den kommende partskonference. COP 11 kommer derfor til at handle meget om, hvordan disse beslutninger skal følges op ikke mindst i forhold til at mobilisere ressourcer til indsatsen.

Partskonferencen vil omfatte over 40 dagsordenpunkter. Derudover vil værtslandet Indien arrangere et højniveausegment for ministre med hovedtemaerne: Implementering af den Strategiske Plan for Biodiversitet 2011-2020, Biodiversitet for menneskers livsvilkår og fattigdomsbekæmpelse, biologisk mangfoldighed i havet og ressourcemobilisering og opfølgning på implementeringen af Nagoya-protokollen.

EU har fastlagt sit mandat for COP11 gennem det sæt af rådskonklusioner der blev vedtaget på Miljøministerrådsmødet den 11. juni under det danske formandskab.

Særskilte emner

I det følgende redegøres for særskilte emner for COP 11:

Opfølgning af Nagoya-protokollen om adgang til og udbyttedeling fra genetiske ressourcer

Protokollen har høj prioritet hos verdens udviklingslande, som både rummer langt størstedelen af verdens genetiske ressourcer og længe stærkt har kritiseret "bio-pirateri", hvor virksomheder i de udviklede lande uden tilladelse og udbyttedeling har udnyttet deres genetiske ressourcer, eller deres oprindelige folks traditionelle viden, til udvikling af indbringende ny kræft- og hjertemedicin,

tilsætningsstoffer til mad, sprøjtegifte, kosmetik, industrienzymmer mv.

På COP11 vil parterne skulle tage stilling til en række forslag fra en mellemstatslig komité, der er nedsat til at forberede protokollens ikrafttræden, som forventes at ske forud for COP 12 i 2014. Forslagene omfatter bl.a. kapacitetsudvikling, oplysning om protokollen, opbygning af en elektronisk informationsportal, overholdelsesbestemmelser og om protokollen bør suppleres med regler om udbyttedeling ved udnyttelse af genetiske ressourcer i de åbne have udenfor nationale jurisdiktion.

Ressourcemobilisering

På COP9 i 2008 blev der vedtaget en ressourcemobiliseringsstrategi for konventionen. På COP 10 uddybede man strategien med blandt andet vedtagelse af en række finansielle indikatorer for ressourcestrømme og en beslutning om behovet for at øge ressourcerne substantielt fra alle kilder. I forlængelse heraf besluttede parterne at fastsætte mål herfor på COP11 i 2012. En forudsætning var dog, at robuste basislinjer og et effektivt rapporteringsformat ville være blevet tilvejebragt.

EU's medlemslande har igennem Rådskonklusioner fra juni 2012 fået mandat til at indgå konstruktivt i forhandlingerne og til at have en fleksibel og pragmatisk tilgangsvinkel til fastsættelse af mål.

Grundlæggende er opgaven på COP11 vedrørende ressourcemobiliseringsstrategien, at parterne skal tage stilling til en basislinje, et rapporteringsformat og et sæt af mål.

Format for rapportering af nationalt forbrug af ressourcer til biodiversitet

CBD sekretariatet har udarbejdet et rapporteringsformat, som parterne er blevet bedt om at anvende til at rapportere deres forbrug af midler ift. biodiversitet for perioden 2006 - 2010. Blot 31 lande har indtil nu afrapporteret, heriblandt 13 EU-lande/Danmark. På COP11 skal der tages stilling til om rapporteringsformatet kan vedtages og/eller om det kræver ændringer for at flere lande kan overkomme opgaven samt en proces herfor.

En beslutning om rapporteringsformatet er en forudsætning for at gå videre i forhandlingerne.

Basislinje for globalt forbrug af ressourcer til biodiversitet

En robust basislinje for det globale forbrug af ressourcer til biodiversitet er en af forudsætningerne for, at der kan sættes et endeligt mål for ressourcemobilisering til biodiversitet. På COP11 vil parterne skulle diskutere om de nuværende tilgængelige oplysninger er tilstrækkelige til at fastsætte en basislinje samt om beløbet skal opgøres for et enkelt år eller som et gennemsnit over en årrække.

Vedtagelse af mål for ressourceforbrug til biodiversitet

CBD sekretariatet har udsendt et beslutningsforslag som indeholder forslag om, at parterne i 2012 sætter et mål for ressourcemobilisering, som går på at:

- De internationale finansielle strømme skal stige med 10 % hvert år frem til 2020;
- 75 % af parterne skal rapportere indenlandsk biodiversitetsforbrug forbrug, behov (herunder forskellen mellem forbrug og behov) og prioriteter inden år 2014;
- Mindst 30 % af parterne har udarbejdet finansielle biodiversitetsplaner inden 2014.

I 2014 foreslås det, at disse mål suppleres med et mål om indenlandsk ressourceforbrug samt at alle målene tages op til revision i lyset af den nye information som måtte være blevet tilvejebragt.

En række parter fra udviklingslandene ønsker at disse mål skal inkludere mål specifikt rettet mod udviklingsbistand og evt. også mål for nye og yderligere ressourcer. Omvendt ønsker i-landene generelt et større fokus på, herunder evt. gennem specifikke mål, innovative finansielle mekanismer, god regeringsførelse, effektivisering af brugen af eksisterende midler mv.

Biologisk mangfoldighed og klima

Beskyttelsesforanstaltninger for biologisk mangfoldighed

Det mest omfattende emne er beskyttelsesforanstaltninger (safeguards) for biologisk mangfoldighed under den fremtidige globale mekanisme, der skal reducere udledningen af drivhusgasser ved at reducere afskovning og skovforarmning i ulandende (REDD+ mekanismen). Der er lagt op til en COP11-beslutning, der godkender en række anbefalinger, som har fokus på at sikre beskyttelse af biologisk mangfoldighed og give input til de udviklingslande, som er i gang med forberedelserne til REDD+. I tillæg er der i anbefalingerne fokus på, hvilke indikatorer, der skal opstilles for nationalt at monitorere indflydelsen af REDD+ på biologisk mangfoldighed.

"Geo-engineering"

"Geo-engineering" er at "redigere" i klimaet for eksempel ved at reflektere mere af solens stråling, ved at indsætte aerosoler i stratosfæren, male hustage hvide, flamingokugler i havet, afgrøder som er lyse i farven eller at gøre skyer mere hvide ved at sprøjte havvand op i dem. På COP 10 var der enighed om at anvende et forsigtighedsprincip og stille strenge krav til godkendelse af "geo-engineering". Der blev således vedtaget et de facto moratorium på COP10. Beslutningen på COP11 omfatter en definition af "geo-engineering", og at der ses nærmere på tekniske og lovgivningsmæssige aspekter med henblik på, at negative effekter på biologisk mangfoldighed undgås. Samtidig er der lagt op til, at arbejdet med at afdække mulige effekter på biologisk mangfoldighed og oprindelige folk fortsættes.

Klimaændringers påvirkning af biologisk mangfoldighed.

Det sidste emne er spørgsmålet om, hvorledes biologisk mangfoldighed indarbejdes i klimarelaterede aktiviteter samt viden om hvorledes klimaændringer påvirker biologisk mangfoldighed. Her er der lagt op til beslutninger, som understreger behovet for øget viden og information om biologisk mangfoldighed og klima. I forhold til integration af hensyn til biologisk mangfoldighed, er der fokus på samarbejde mellem konventioner, og hvorledes nationale politikker og internationale rammer kan skabe bedre integration.

Biologisk mangfoldighed i havet

Det vigtigste emne herunder er vurderingen af en proces om identifikation af økologisk og biologisk signifikante områder (EBSAer). I forlængelse af COP 10 har konventionssekretariatet udviklet videnskabelige kriterier for sådan identifikation, og der har været afholdt tre internationale workshops, hvor kriterierne er blevet anvendt i udpegningen af kandidatområder. Samtidig har sekretariatet opbygget et informationsudvekslingssystem, hvor tilgængelig viden og erfaringer med disse områder bliver opsamlet og gjort tilgængelige. Der lægges op til at godkende det hidtidige

Orienteringsnotat

arbejde med identifikation af områder samt til at fremme afholdelsen af flere workshops og yderligere udvikling af systemet.

Der er ikke tale om egentlige udpegninger af beskyttede områder, men identifikationen af områderne på videnskabeligt grundlag kan ligge til grund for udpegninger af sådanne områder af de enkelte stater, eller, hvis der er tale om åbne havområder uden for national jurisdiktion, gennem en eventuelt kommende aftale under FN's Havretskonvention. Derudover skal partskonferencen forholde sig til en række anbefalinger om metoder til vurdering af forskellige påvirkninger af menneskelig aktivitet på marin biologisk mangfoldighed nemlig koralblegning, forsurening af oceanerne, affald, fiskeri og undervandsstøj samt et sæt frivillige retningslinjer for miljøkonsekvensvurderinger og strategisk miljøvurdering på havet.

Opfølgning af den strategiske plan og Aichi-målene m.v.

Den strategiske plan, der blev vedtaget på COP 10 i 2010 med de 20 Aichi-mål er i vidt omfang blevet omdrejningspunkt for konventionen. Partskonferencen skal bedømme fremdriften i parternes implementering af den strategiske plan, dens målsætninger og Aichi-målene. Der lægges særlig vægt på, at landene opdaterer og reviderer deres nationale biodiversitets- og handlingsplaner (NBSAPs) i 2015 som fastsat i Aichi-målene og fastsætter nationale mål.

Der lægges bl.a. op til styrkelse af konventionens elektroniske vidensportal, fortsat teknisk og videnskabeligt samarbejde med øget støtte fra den globale miljøfacilitet (GEF), etablering af kompetenceudviklingsnetværk til fordel for udviklingslandene, samarbejde med det nyoprettede mellemstatslige naturpanel (IPBES); støtte til udmøntning af strategien for FN's biodiversitetsår, samt en undersøgelse, af hvordan den strategiske plan og Aichi-målene kan opfyldes i situationer med katastrofer og konflikter.

Der lægges op til, at indsatsen for at facilitere implementering skal bygge på bedre udnyttelse og samordning af allerede eksisterende initiativer og mekanismer snarere end opbyggelsen af nye.

Der skal også tages stilling til en vejledende liste med indikatorer til måling af fremdrift i implementering, som kan bruges af landene til udvikling af nationale indikatorer. Endelig er der oplæg til beslutning om at indsamle og stille data til rådighed for udarbejdelsen af den fjerde version af "Global Biodiversity Outlook" i 2014, som bl.a. skal være midtvejsstatus for fremdrift i Aichi-målene.

Den globale miljøfacilitet (GEF)

GEF er Biodiversitetskonventionens finansielle mekanisme. Der er udarbejdet en rapport om GEF's aktiviteter inden for biodiversitet i perioden juli 2010 - juni 2012, og der lægges, op til at parterne noterer sig rapporten og afgiver yderligere vejledning med hensyn til GEF's rapportering.

Partskonferencen skal endvidere drøfte og vedtage en fireårigt resultatorienteret ramme i form af konsoliderede programprioriteter, som skal gælde for fonden under den globale miljøfacilitets 6. genopfyldningsperiode under behørig hensyntagen til den strategiske plan og Aichi-målene og de tilhørende indikatorer.

Der lægges op til, at der skal vedtages nye tiltag, som forbedrer GEF's effektivitet.

Orienteringsnotat

Der forventes en drøftelse, af hvordan den planlagte evaluering af GEF's effektivitet kan gennemføres. Evalueringen skulle have været gennemført, men er ikke blevet det, angiveligt grundet ressourcemangel og partslandenes manglende frivillige bidrag hertil.

Der er lavet en vurdering af den finansiering, som ulandene har brug for i GEF-6, hvis de skal blive i stand til at opfylde deres forpligtelser under konventionen på 5 – 29 mia. \$ (incl medfinansiering) i perioden 2014-2018. Det endelige beslutningsoplæg herfor vil blive færdiggjort til partskonferencen. Landene bedes om at tage oplægget til efterretning og færdiggøre vurderingen af finansieringsbehovet.

Beslutningsforslag om vejledning af GEF i forhold til udmøntningen Nagoya-protokollens Implementeringsfond (NPIF) og om støtte til aktiviteter, før protokollen træder i kraft, forventes ligeledes behandlet.

Forholdet mellem Biodiversitetskonventionen og det nyoprettede Naturpanel (IPBES)

I forholdet 2012 blev der oprettet et globalt naturpanel for at fremme dialogen mellem videnskabsfolk og beslutningstagere inspireret af Klimapanelet (IPCC). Naturpanelet kan i høj grad være med til at understøtte Biodiversitetskonventionens arbejde, og der skal tage stilling til, hvordan konventionen kan bringe anmodninger til Naturpanelet på den mindst omstændelige og tidskrævende måde. Der lægges op til retningslinjer, der giver Biodiversitetskonventionens tekniske og videnskabelige organ (SBSTTA) adgang til direkte at rette anmodninger til Naturpanelet.

Oprindelige folk og lokale samfund og deres traditionelle viden

Hensynet til oprindelige folk og lokale samfund og den viden de besidder om naturen har stor bevågenhed under Biodiversitetskonventionen. En særlig arbejdsgruppe herom er etableret, og den har udarbejdet en række beslutningsanbefalinger, som COP 11 skal tage stilling til. De handler bl.a. om mekanismer til at fremme oprindelige og lokale samfunds deltagelse i arbejdet under konventionen, vejledning om repatriering af traditionel viden, bedre udnyttelse af traditionel viden og traditionelle metoder til udnyttelse af naturen som et middel til at bevare biologisk mangfoldighed samt om systemer for retlig beskyttelse af traditionel viden og udbyttedeling ved andres udnyttelse af denne viden.

Biologisk mangfoldighed og udvikling

Konventionssekretariatet har med økonomisk støtte fra en række forskellige kilder siden 2008 organiseret en række aktiviteter, publiceret teknisk vejledning og etableret partnerskaber med henblik på at støtte integration af biologisk mangfoldighed i fattigdomsbekæmpelse og udvikling. Der har også været nedsat en ekspertgruppe til nærmere at belyse emnet, og som er kommet med en række anbefalinger om i højere grad af integrere indsatsen for udvikling og fattigdomsbekæmpelse med indsatsen for biologisk mangfoldighed. Der skal også tages stilling til om ekspertgruppen skal fortsætte.

Invasive arter

COP 11 skal tage stilling et beslutningsforslag om samarbejde med og anmodninger til andre internationale organisationer som WTO-komitéen om sanitære og fytosanitære foranstaltninger (SPS-komitéen) og den internationale plantebeskyttelseskonvention (IPPC), om at inddrage hensyn til at undgå spredning af invasive arter i deres funktioner. Beslutningsforslaget lægger også op til,

Orienteringsnotat

at Biodiversitetskonventionen skal genfremsætte en tidligere anmodning om at få observatørstatus i SPS-komiteén.

Syntetisk biologi.

Syntetisk biologi handler om anvendelse af modificerede organismer til produktion af biobrændsel samt anvendelse af syntetisk liv, celler eller genomer i miljøet f.eks. genmodificerede planter i landbruget.

Budget

Konventionens budget omfatter driften af konventionssekretariatet og dækkes af partslandene efter en FN-fordelingsnøgle. Sekretariatet har fremlagt et budget for 2013-14, der udgør en øgning af udgifterne på 7,5 % i forhold til 2011-12.